

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

3.1 รูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร

3.2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

สำหรับการศึกษานี้ ประชากร และกลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม คือ เจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขทั้งระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ และในสถานอนามัยตำบล ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (Finite Population) คือ กลุ่มผู้บริโภครวมที่เป็นเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชรทั้ง 9 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ รวมทั้งสิ้น 422 คน ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Darwin Hendel (1977) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการศึกษานี้เท่ากับ 200 คน

เพื่อให้กลุ่มประชากรแต่ละอำเภอมีโอกาสที่จะถูกเลือกเข้ามาเป็นกลุ่มตัวอย่างในสัดส่วนที่เท่ากัน ผู้ศึกษาจึงได้ทำการสุ่มเป็น 2 ชั้น ในขั้นแรก ใช้แบบแบ่งพวกหรือชั้น (Stratified Sampling) โดยวิธีนี้ ประชากรได้ถูกแบ่งเป็น 11 กลุ่มชั้น ตามลักษณะพื้นที่ 9 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอและจากกลุ่มชั้นเหล่านั้นจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างออกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับสลากรายชื่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่ต้องการ

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้จึงประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชรในแต่ละอำเภอ/กิ่งอำเภอ รวมทั้งสิ้น 200 คน ดังรายละเอียดปรากฏในภาพ 4

อำเภอ / กิ่งอำเภอ*	เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติราชการ	ประชากรตัวอย่าง
1 เมืองกำแพงเพชร	103	49
2 ไทรงาม	33	16
3 คลองลาน	34	16
4 ขามเฒ่า	50	24
5 คลองขลุง	44	21
6 พรานกระต่าย	44	21
7 ลานกระบือ	28	13
8 ห้วยทราย	17	8
9 ปางศิลาทอง	17	8
10 บึงสามัคคี*	24	11
11 โกสัมพีนคร*	28	13
รวม	422	200

หมายเหตุ * หมายถึง กิ่งอำเภอ

ภาพ 4 ข้อมูลแสดงจำนวนประชากรตัวอย่างตามสัดส่วนของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร

3.3 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

เนื้อหาประกอบการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม การซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมด้านปัจจัยทางจิตวิทยา จากการค้นคว้าข้อมูล ได้แก่ รูปแบบการดำเนินชีวิตในแบบวิถีชีวิตรักษาสีถึงสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 มิติ (พฤติกรรมกรรมการบริโภคทั่วไป การอุปโภคบริโภคสินค้าประเภทอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การมี

ส่วนร่วมเพื่อสาธารณะประโยชน์ และพฤติกรรมที่เน้นเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) การวัดระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนช่วยลดมลพิษและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และด้านการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ อาศัยข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ในบทความ เอกสารวิชาการ รวมถึงรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องจากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาประกอบการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของผู้ซื้อในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้จากการค้นคว้าข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล สำนักหอสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งข้อคำถามออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล การสำรวจประเภทและความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ข้อคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับวิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อม และการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงข้อคำถามประเมินการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประกอบไปด้วยข้อคำถาม 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร

เป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

เป็นแบบสำรวจประเภทและความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ศึกษาคัดแปลงจากนฤมล แก่อินทร์ (2542) และนุชนารถ แสงเสนห์ (2543) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ประเภทของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ใช้ในการสำรวจครั้งนี้ คือ

-ผลิตภัณฑ์ที่สามารถลดปัญหามลภาวะทางอากาศ ได้แก่ น้ำมันไร้สารตะกั่ว (น้ำมันดีเซล น้ำมันเบนซิน) ผลิตภัณฑ์ที่ปลอดสาร CFCs เช่น สเปรย์น้ำไล่แมลง สเปรย์ดับกลิ่นกาย สเปรย์น้ำปรับอากาศ เป็นต้น

-ผลิตภัณฑ์ที่สามารถลดปัญหาน้ำเน่าเสีย ได้แก่ พวงจุกฟอกที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และน้ำยาล้างจานที่ไม่ทำให้น้ำเน่าเสีย

-ผลิตภัณฑ์ที่สามารถลดปัญหาขยะมูลฝอย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ชนิดเติมต่างๆ และผลิตภัณฑ์ที่สามารถหมุนเวียนแปรรูปใหม่ได้เช่น ถุงที่ทำจากกระดาษ หรือพลาสติกที่นำมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้ บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ เป็นต้น

-ผลิตภัณฑ์ที่สามารถลดปัญหาอาหารที่มีสารพิษเจือปน ได้แก่ ผักปลอดสารพิษ และอาหารปลอดสารพิษ เช่น อาหารที่ปลอดสารกันบูดข้าวสารปลอดสารพิษ น้ำตาลทรายไม่ฟอกสี อาหารไม่ใส่สี เป็นต้น

2) ความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ได้จากการให้กลุ่มตัวอย่างทบทวนความทรงจำและประเมินความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมแต่ละประเภทในช่วงระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา โดยผู้ศึกษาได้ตั้งประเมินการซื้อไว้ 3 ระดับ คือ ซื้อทุกครั้ง (3 คะแนน) ซื้อบ่อยครั้ง (2 คะแนน) ซื้อบางครั้ง (1 คะแนน) ไม่เคยซื้อ (0 คะแนน) ทั้งนี้โดย

ซื้อทุกครั้ง หมายถึง ซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมประเภทนั้นๆ ซ้ำกันสม่ำเสมอทุกครั้ง

ซื้อบ่อยครั้ง หมายถึง ซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมประเภทนั้นๆ ซ้ำกันค่อนข้างสม่ำเสมอ

ซื้อบางครั้ง หมายถึง ซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมประเภทนั้นๆ ซ้ำกันน้อยครั้ง

ไม่เคยซื้อ หมายถึง การไม่ซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมประเภทนั้นๆ

โดยทั้งนี้ คะแนนพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชรซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จากผลรวมของคะแนนการซื้อผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท คูณกับ คะแนนความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทนั้นๆ

การศึกษาครั้งนี้แบ่งพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชรออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการแบ่งระดับพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมดังนี้

ต่ำกว่า 9 คะแนน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมน้อย

9 – 16 คะแนน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมปานกลาง

17 – 24 คะแนน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมมาก

ส่วนที่ 3 แบบวัดรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบวิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อม

สำหรับแบบวัดที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จากการศึกษาคัดแปลงเพิ่มเติมของรจิตรา จันทร์ตมา (2544) จากแบบวัดวิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อมของนิตยา วงศ์ธาดา, โอรส สีลาภุทธนิต และ Rice (1993) โดยนำแบบวัดดังกล่าวมาหาความเที่ยงในกลุ่มผู้บริโภครีเทลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.84 ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่นสูง ซึ่งเดิมมีข้อคำถาม 22 ข้อ คัดเลือกเหลือข้อคำถาม 18 ข้อ เป็นข้อความทางบวกจำนวน 17 ข้อและข้อความทางลบ 1 ข้อ และใช้มาตรประมาณค่าเป็น 5 หน่วย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับข้อความที่แสดงถึงวิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อม ดังนี้

ข้อความในเชิงบวก จะได้คะแนนตามลำดับ คือ 5 4 3 2 1 เมื่อเลือกตอบ ทำเป็นประจำ ทำค่อนข้างบ่อย ทำปานกลาง ทำนาน ๆ ครั้ง และไม่เคยทำ

ข้อความในเชิงลบ จะได้คะแนนตามลำดับ คือ 1 2 3 4 5 เมื่อเลือกตอบ ทำเป็นประจำ ทำค่อนข้างบ่อย ทำปานกลาง ทำนาน ๆ ครั้ง และไม่เคยทำ

แบบวัดนี้ ประกอบด้วยข้อความครอบคลุมเนื้อหาเพื่อประเมินแบบแผนการดำเนินชีวิต “วิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อม” ใน 4 มิติ คือ มิติด้านพฤติกรรมการบริโภคทั่วไป มิติด้านพฤติกรรมการเลือกอุปโภคและบริโภคสินค้าประเภทอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มิติด้านพฤติกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อสาธารณะประโยชน์ และมิติทางด้านพฤติกรรมที่เน้นเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้แบ่งระดับคะแนนวิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยนำมาพิจารณา ดังนี้

18 - 42 คะแนน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีวิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับต่ำ

43 - 66 คะแนน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีวิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง

67 - 90 คะแนน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีวิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อมระดับสูง

ส่วนที่ 4 ประเด็นศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 4.1 ข้อความที่เน้นประเด็นที่จะศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ เพื่อสิ่งแวดล้อม โดยครอบคลุมเนื้อหาเพื่อใช้วัดความรู้เกี่ยวกับตราชี้หือและประเภทผลิตภัณฑ์ คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ คุณลักษณะต่างๆ ของผลิตภัณฑ์ ความเชื่อเกี่ยวกับตราชี้หือและจำพวกผลิตภัณฑ์ใดผลิตภัณฑ์หนึ่ง ความรู้เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์ และความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้เพื่อสิ่งแวดล้อม ข้อความมีจำนวน 18 ข้อ ดังแสดงไว้ในผนวก ก โดยมีค่าความเชื่อมั่นที่ .73 โดยใช้มาตรวัดแบบถูกผิด สรุปออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ มีข้อความจำนวน 8 ข้อ
2. ความรู้เกี่ยวกับการซื้อผลิตภัณฑ์ มีข้อความจำนวน 2 ข้อ
3. ความรู้เกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ มีข้อความจำนวน 8 ข้อ

โดยในการสร้างข้อความทั้ง 18 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อความเชิงบวกและเชิงลบละกันไป มีคำตอบใน 2 ลักษณะ คือ ถูก และผิด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้คะแนน 0 จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาแบ่งระดับความรู้โดยพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลของกระทรวงศึกษาดังนี้

0 – 49 % (0 – 9 คะแนน) หมายถึง กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ

50 – 69 % (10 -15 คะแนน) หมายถึง กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง

70 – 100 % (16-18 คะแนน) หมายถึง กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับสูง

ตอนที่ 4.2 ข้อความแสดงความคิดเห็นที่เน้นประเด็นที่จะศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

เป็นข้อความที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมทั้งในด้านคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลดการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัยต่อผู้ใช้หรือผู้บริโภค มีคุณสมบัติในการอุปโภคบริโภคที่มีประสิทธิภาพ และ

ภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ราคาสินค้า รูปลักษณะของสินค้า เป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างเสริมพฤติกรรมการบริโภคเพื่อสิ่งแวดล้อม ดังแสดงไว้ในผนวก ก โดยมีค่าความเชื่อมั่นที่ .68

ข้อความวัดการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม มีข้อความทั้งหมด 15 ข้อความ ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 2 ด้าน และใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วยไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ข้อคำถามเชิงบวก จะได้คะแนนตามลำดับ 5 4 3 2 1 เมื่อเลือกตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อคำถามเชิงลบ จะได้คะแนนตามลำดับ 1 2 3 4 5 เมื่อเลือกตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์ในการวัดระดับการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม พิจารณาดังนี้

15 - 35 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ระดับต่ำ

36 - 55 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ระดับปานกลาง

56 - 75 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ระดับสูง

3.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในส่วนของแบบวัดปัจจัยทางจิตวิทยา คือ ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม และการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากการหาความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำข้อคำถามที่แต่งขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเพื่อดูความครอบคลุม ความชัดเจนเหมาะสมของเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษา แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษา จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันและเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด โดยได้ทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของปัจจัยแต่ละปัจจัยด้วยโปรแกรม SPSS/PC โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's α)

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น พบว่า ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .73 และการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .68 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ค่อนข้างสูงพอที่จะยอมรับได้ หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้แก้ไขและปรับปรุงในด้านการใช้ถ้อยความในแบบสอบถามบางส่วนเพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ต่อไป

3.6 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1 ผู้ศึกษาทำเรื่องขอทำหนังสือแนะนำตัวเพื่อขอความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2 ส่งหนังสือดังกล่าวเสนอต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชรเพื่อขอความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดกำแพงเพชรทั้งในระดับอำเภอ และระดับตำบล พร้อมการเก็บรวบรวมข้อมูล

3 ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2543 ถึงเดือนมีนาคม 2544

4 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยที่ผู้ศึกษาได้จัดทำข้อมูลที่ได้รวบรวมได้ออกเป็นหมวดหมู่เพื่อความเหมาะสมและง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้

1) ปีจัดัยส่วนบุคคลด้านลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 อายุ นำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งตามอายุที่กำหนดไว้ 4 ช่วงอายุได้แก่ ช่วงอายุตั้งแต่ อายุ 20-35 ปี อายุ 36-50 ปี และ อายุ 51-60 ปี

1.2 เพศ นำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งกลุ่ม ชายหญิง ตามที่กำหนดไว้

1.3 สถานภาพ นำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งตามสถานภาพที่กำหนดไว้ ได้แก่ สถานภาพ โสด และมีครอบครัว

1.4 ระดับการศึกษา นำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งตามระดับการศึกษาที่กำหนดไว้ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีการศึกษาค่ำกว่าปริญญา และกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่า

1.5 รายได้ต่อเดือน นำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งตามรายได้ที่กำหนดไว้ 2 ระดับ คือ รายได้ ค่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน ตามลำดับ

2) ปัจจัยทางจิตวิทยาเกี่ยวกับวิถีชีวิตรักรัยสิ่งแวดลอม โดยนำข้อมูลที่ได้ตรวจนับ คะแนนและแบ่งระดับคะแนนวิถีชีวิตรักรัยสิ่งแวดลอมตามที่กำหนดไว้ดังนี้

18 - 42 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีวิถีชีวิตรักรัยสิ่งแวดลอมต่ำ

43 - 66 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีวิถีชีวิตรักรัยสิ่งแวดลอมปานกลาง

67 - 90 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีวิถีชีวิตรักรัยสิ่งแวดลอมสูง

3) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอม โดยนำข้อมูลที่ได้ ตรวจนับคะแนนและแบ่งระดับคะแนนดังนี้

0-9 คะแนน หมายถึง กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอมในระดับต่ำ

10-15 คะแนน หมายถึง กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอมในระดับปานกลาง

16-18 คะแนน หมายถึง กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอมในระดับสูง

4) ปัจจัยด้านการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอม โดยนำข้อมูลที่ได้ตรวจนับ คะแนนและแบ่งระดับคะแนนดังนี้

15 - 35 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอม ระดับต่ำ

36 - 55 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอม ระดับปานกลาง

56 - 75 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอม ระดับสูง

5) พฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม โดยผู้ศึกษาแบ่งพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมออกเป็น 3 ระดับ โดยนำข้อมูลที่ได้ตรวจนับคะแนนและแบ่งระดับคะแนนพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมดังนี้

- 1 - 8 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมน้อย
- 9 - 16 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมปานกลาง
- 17-24 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่มีการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมมาก

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการดังนี้

1 ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทั้งหมด

2 จัดทำรหัสข้อมูลตามแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นคู่มือในการลงรหัสข้อมูล แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาและผ่านการตรวจสอบหาความถูกต้องแล้วนั้นมาทำการลงบันทึกในงานแม่เหล็ก (Diskette)

3 นำข้อมูลที่บันทึกไปวิเคราะห์คำนวณหาค่าสถิติด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science : SPSS)

4 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ดังนี้

4.1 พฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมของเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะของผู้ซื้อเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อม และการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอธิบายถึงพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์แล้วนำเสนอ

4.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยทางจิตวิทยา คือ ปัจจัยด้านวิถีชีวิตรักษ์สิ่งแวดล้อม ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและ

ด้านการรับรู้คุณค่าของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอม และปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเนื่องกับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดลอมของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และ t - test

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University